రిక్తహస్తాలు

శ్రీ ప్రభల సత్యనారాయణమూర్తి

మస్తుగా త్రాగేసిన కండక్టర్ ర ర్... రై-ట్" అన్నాడు తొడమీద వామ హస్తంతో బలంగా చరుచుకుంటూ—తూలుతూ...

ఇంచుమించు అంత సరకూ పట్టించేసిన డ్రైవర్ బస్సు స్టార్టుచేశాడు.

పర్వతంమీదనుంచీ సన్నని ఆ బాటగుండా బస్సు అమిత వేగంతో క్రిందకు దిగుతోంది. అటూ యిటూ ఉన్న అగాధాలను పరికించి ప్రయాణికులు యావన్మందీ ప్రాణాలపై ఆశవదులుకున్నారు!!

* * *

అనకూడదుగాని, అసలు బ్రహ్మదేవుడు ఏ ఉద్దేశంతో—ఏ కళల్లో ఉండి రాఘవేంద్రాన్ని ఈ భూమ్మీదకు వదిలాడో! రాఘవేంద్రంకూడా పోనీ అని యిప్పుడైనా ప్రతిఘటించకుండా యింకా ఏం చూసుకుని ఈ లోకంలో మసలాలని ఆశిస్తున్నాడో!

ఆ అర్ధరాత్రి భోగం కొంపనుంచీ బయటపడి, యింటికి మళ్ళేసరికి కచ్చితంగా...మూడూ అయింది! ఆశ్చర్యం!! చడీ చప్పుడూ లేకుండా వినయదేవతే దిగి చక్కావచ్చినట్లుగా యిల్లాలు తలుపు తెరిచేసరికి తనను తాను గిల్లి చూసుకున్నాడు...నాలుగు వేళ్ళతోనూ...యిది కలా నిజమా అని సందేహిస్తూ. అంత సులభంగా విశదమవలేదీ పరిస్థితి—

ఈ విధంగా ఆలస్యమైన ప్రతినిత్యం సందు మొగన తానుండగానే పసిగట్టి బుసలుకొట్టే వాచాల—ఈనాడిలా అయిపోయిందేమిటా సంప్రదాయ విరుద్ధంగా - అని ఆశ్చర్యపోతూ అలాగే నడవలో నిలబడి పోయాడు, చేష్టలుడిగి. తదుత్తరక్షణంలో 'తన ఈ భార్య అమాంతంగా పరమభాగవతోత్తమురాలయి కూర్చోదుకదా కొంపతీసి' అనికూడా విచారించ సాగాడా రసికావతంసుడు!

తాపీగా వీధి తలుపులు బంధించింది రామాయమ్మ...రాఘవేంద్రం ధర్మపత్ని. కిమ్మనకుండా కనుకొలకుల్లోనుంచీ అతగాడి కేసి ఓ క్షణం పరికించి చూసి, గదిలోకి చక్కాపోయింది విసవిసా. ఏ భావానికీ ఆస్కారంలేని ఆ చూపులో కోటి భావాలూ హసించాయి రాఘవేంద్రానికి. కాళ్ళైనా కడుక్కోకుండానే, అడుగులో అడుగువేసుకుంటూ అర్ధాంగిని అనుసరించాడు.

తన వెంటే గదిలోకి చక్కా విచ్చేసిన ప్రాణేశ్వరుణ్ణి సఱ్ఱున చూసుకుంటూ, రెండే రెండంగల్లో పోయి గది తలుపులు బంధిస్తూనే ఛళ్ళున, గిఱ్ఱున వెనక్కు తిరిగింది రామాయమ్మ "మిమ్మల్నే—" అన్నది ఓ రంకె వేస్తూ.

త్రుళ్ళిపడ్డాడు రాఘవేంద్రం!

ఉరుమైనా లేకుండానే మెరుపు, కోటి అశని పాతాలొక్కుమ్మడిగా అతగాడి నడినెత్తిన వర్షించినట్లయింది.

"ఎవర్నీ—"అంటూ యిల్లాలి కభిముఖంగా తిరిగాడు.

"వారినీ వారినీ పిలవడానికేం ఖర్మం, ఎలుగెత్తి?..."

రాఘవేంద్రానికర్థం కాలేదు..."చెట్టంత మొగుడూ అత్తరు సాయిబులా సరసన గుమాయించేస్తూంటేనూ—" అని రామాయమ్మ పూరించేదాకా. తీరా నిలబడి అంతా విన్నాక, ఆసాంతం అంతా అర్థం అయిందనుకున్నాక, తన వేపోసారి చూసుకుని...సిల్కు లాల్చీ వాసనలకు మురిసిపోయి, ఆ 'ప్రౌఢ'ను సమీపించకుండా ఉండలేకపోయాడు.

"ఏమిటా పొగరుబోతు వేషాలు!" అల్లంత దూరానె నిలవేసింది, ఒకే ఒక్క ఉరుముతో తాళి కట్టిన పెనిమిటినే, రామయమ్మ!! ఇంకా ఉపేక్షిస్తూ కూర్చుంటే కఠోరమైన తన నిర్ధారణ ఎక్కడ నీళ్ళుకారిపోతుందోనని సందేహిస్తూ, "ఒక్కమాట—" అంది, నొక్కి నొక్కి పలుకుతూ—ఆ నాలుగక్షరాల్నే, గుడ్లు రెండూ సాధ్యమైనంత పెద్దవిచేస్తూ.

"ఏమిటో అది—" సాగదీసుకుంటూ మరికొంచెం చనువు తీసుకోబోయాడు రాఘవేంద్రం. కాలకూట విషాన్ని చిలికి చిలికీ నిలబడే అమృతం తీయగల ప్రజ్ఞ ఒక్కటే రాఘవేంద్రం సొత్తు.

"చెబుతున్నాను. అట్లా చూడండి—"రుద్ర చండికలా గర్జించింది రామాయమ్మ, చేయెత్తి చూరు వైపు చూపిస్తూ.

అంతా తయారుచేసి సిద్ధంగా అమర్చి ఉంచిన ఉరిత్రాడు దక్షిణ వాయువులకు ఊయల లూగుతోంది.

సమ్మెటతో నిలబెట్టి నుదుటన మోదినట్లయిందత గాడికి.

రమణీయమైన సన్ని వేశం అభినయింపబడుతోందని ఉబ్బి. తబ్బిబ్బైపోతూన్న రాఘవేంద్రం ఉలిక్కి పడుతూ వచ్చి వాస్తవంలో చక్కా మేల్కొన్నాడు! ఆ రమణీయతను కోటి హస్తాలతో చెదరగొడుతూ కుళ్ళు యవనిక మధ్యలో నే దిగజారిపోయింది—

"రావుడూ—"అని అరిచాడు రాఘవేంద్రం.

అరుపే కాదది, అసలు. వేయి నిలువుల లోతుగల నూతిలోనుంచీ కొనఊపిరితో—ఓ పిరికివుండేయొక్క ఆర్తానాదంలా ప్రతిధ్వనించింది...ఆ స్వరం.

రామాయమ్మ నడ్డిన దోపిన కొంగును ఒక్కింత నిక్కిరింపుగా బయటికిలాగుతూ "మరి—" అంది, భీతావహమై పాలిపోతున్న పెనిమిటి ముఖంలో ముఖముంచుతూ.

నాలుగు క్షణాలు నిశ్శబ్దం.

మృత్యుదేవత రాకకు మూగగా స్వాగతాలు పలుకుతూన్నట్లుంది, వారిద్దరి స్థితీ సమన్వయించి చూస్తే.

తలత్రిప్పుకుంది రామాయమ్మ... కిటికీగుండా చీకట్లో మినుకుమినుకు మంటూన్న గుడ్డినక్షత్రాలను లెక్కబెట్టేలా దృష్టంతా అటే కేంద్రీకరిస్తూ. లెక్క మరి ఎంత తేలిందో ఏమిటో లాగిన చెంగును లేని ఓపికతో తిరిగి బిగిస్తూ...

"అవును. ఒక్కటే నిర్ణయం. ఇక ఈ భూమ్మీద మీరో—నేనో ఒక్కరే బ్రతకాలి; అంతే! గుండెల మీద చేయివేసుకుని కులపెద్దల ముఖాలు చూస్తూ చెప్పండి...మీరు బ్రతకడం ఎక్కువ అవసరమా, నేను బ్రతకడం ఎక్కువ అవసరమా?"

రాఘవేంద్రానికి ఈ మాటలలో సగం వినిపించి ఉంటాయేమో నిప్పులు కక్కుతూ ఆ చీకట్లో భీకరంగా ప్రజ్వలిస్తూన్న ఆ రెండు కళ్ళనూ చూసి కంపించిపోతూ విన్న విషయంలో ఏ రవ్వంత మాత్రమో అర్థంచేసుకుని ఉంటాడు. ఉన్న తెలివి కూడా నీళ్ళు కారిపోయిందంతలోనే; ముమ్మూర్తులా మందుడై చూస్తూ నిలబడిపోయాడు.

ఈ పిచ్చి ముఖభావంతో రామాయమ్మ కోపం రెచ్చిపోయింది! అయినా సంబాళించుకుంటూనే శక్తివంచనలేకుండా, ఆవేశంతో అనసాగింది—

"ఎన్ని చెడుతిరుగుళ్లు తిరిగినా, ఎన్ని పాపాలు పులుముకున్నా, పిల్లకాయల్నిమాత్రం యిగరేసి చంపబోనని చేతిలో చెయ్యేసి చెప్పండి. నిశ్చింతగా పోయి ఆ ఉచ్చులో నా మెడ బిగించుకుని చచ్చి ఊరుకుంటాను లేదా, ఏ కలవారి కాళ్ళో పట్టుకుని, నీళ్ల బిందెలు మోసో, ఊడిగాలుచేసో పిల్లల్ని నేను పోషిస్తాను...తినికూర్చునే మహాయోగ్యుల్ని మన్నించే రోజులు కావు గనక యివి, పోయి 'రామా—కృష్ణా' అనుకుంటూ, మీరే ఆ పని చేయండి!"

"రావు—డూ..." అదిరిపడి ఒక్క కేక పెట్టాడు రాఘవేంద్రం.

మహాశిలలో అణువైనా కరిగే సూచన లవుపించటంలేదు!

"రావుడూ లేడు...దేవుడూ లేడు! ఇదే అంతిమ నిర్ణయం. త్యాగాలు చేసిన పూర్వుల పేర్లు చెప్పుకుని విఱ్ఱవీగే పురుషత్వంకదా...అట్లా కుళ్లు తేలేస్తారేం? అయిదు నిమిషాల్లో అంతా మరి తేలిపోవాల్సిందే."

—పక్కా అయిదునిమిషాలు లెక్క తప్పకుండా గడిచి పోయాయి!

పుట్టాక ఆలోచించడం, అభిమాన పడడం, అన్న రెండు తత్వాలూ రుచిచూసి ఎరుగని రాఘవేంద్రం ఏ ఆలోచన చేశాడో, ఏ అభిమానాలకు పోయాడో...

అంతేనా అని రెట్టిస్తూన్నట్లుగా తలపంకించాడు. ప్రియురాలికోసం చక్రవర్తిత్వాన్నే కాలదన్ని గద్దె దిగి చక్కావస్తూన్న సామ్రాట్టులా—కుర్చీలోనుంచీ లేచి నిలబడ్డాడు. తొణకలేదు... రామాయమ్మ బెణకనైనా లేదు!

అడుగులో అడుగు వేసుకుంటూ పోయి నులక మంచం ఎక్కి నిలబడి, మెడ రిక్కించి రామాయమ్మ ముఖంలోకి సగర్వంగా ఓ చూపుచూశాడు. చూస్తూనే ఉచ్చులో తలదూర్చి, అందుబాటు కని అమర్చిన నులక మంచాన్ని బలంకొద్దీ కాలితో వెనక్కు తన్నేశాడు!

"మిమ్మల్నే—" అన్న వెఱ్ఱికేకతో ఒకే ఒక్క అంగలోపోయి గుండెలకు హత్తుకుంది భర్తను, పాపం రామాయమ్మ! ఉత్తరక్షణం ముగియకుండానే మంచం ముందుకు లాగి, మునివేళ్ళతో దానిమీదకు ఎగిరి నిలబడి, ఒణికే వ్రేళ్ళతో ఎలాగో ఆ ఉచ్చు సడలించి, విజయగర్వంతో మిలమిలలాడుతూ తేజరిల్లిపోతూన్న పెనిమిటి ముఖాన్ని ముద్దులతో ముంచెత్తింది. "మీరా—మీరా..." అంటూ మాటి మాటికీ.

రామయమ్మను పొదివిపట్టుకున్నాడు రాఘవేంద్రం.

పట్టు సడలించుకుంటూనే కస్సున లేచింది రామాయమ్మ.

రిక్తహస్తాలు

"చాల్లెండి మరి! సిగ్గూ లజ్జా లేకపోతే సరి... బోతిగా. లోకులు నిలవేసి పొడుస్తారనైనా వెరవవద్దా? సంపాదన లేకపోతే పరేసరి...సిస్తులన్నా పొదుపు చేసుకోకపోతే ఎట్లా? అంతా ఈ రాత్రి ఆ రండల పాదాల చెంత కుప్పవేసి, పిల్లలతో మరి తెల్లారి ఎట్లా వేగుదామనుకుంటున్నారూ?"

అంతటితో సరిపెట్టుకోకుండా, రసభంగం కావిస్తూ రామాయమ్మ వృథాగా నిత్యం ఉండే గొడవలనే తిరగతోడుతూంటే నవ్వొచ్చిందా సమయంలో, అతగాడికి.

నవ్వేశాడు, పకపకా.

వివస్త్రనుజేసి ద్రావకాలు కుమ్మరించినట్లయింది రామాయమ్మకు. "అంతకన్నా పోయి చావరాదూ—"... అతగాని బదులు తానే అభిమానపడుతూ వందరెట్లు, గ్రుడ్ల నీరు కుక్కుకుంది రామాయమ్మ.

"రావుడూ—" దీనంగా చూశాడు.

ఎదురు చెబుతాడనుకుంది కోపంతో కనీసం ఈమాటకైనా. భర్తే జవాబుచెప్పక కిమ్మనకుండా తను కక్కే విషాన్ని దిగమింగుతూ భరిస్తూండడం చూస్తూంటే రామాయమ్మ మనసును కోటి చీడపురుగులు కొరుకుతూన్నట్లవుతోంది!

"పైగా రావుడూట...రావుడూ! ఆడదాని సొమ్ము తింటూన్నందుకే అభిమానపడి చావాలి. పైపెచ్చు ఆ ఎంగిలికూడు మూటగట్టుకొని సానికొంప లమ్మటా—జూదంకొంప లమ్మటా పడి తిరగడానికి...రామచంద్రా...పురుగుల్లో కూడా ఉండనివ్వకయ్యా, ఈ మొగజాతినీ!" అంటూనే రెండు చేతులూ ఎత్తి నెత్తి బాదుకుంది, పాపం.

గొల్లున నవ్వాడు, మళ్ళీని.

చరమరా చూసిం దతగాడికేసి, రామాయమ్మ నమిలి మింగేసేదానిలా.

రాఘవేంద్రం భాష్యం:

"అంత శక్తిమంతుడూ, మహిమాన్వితుడూ అయిన రామచంద్రుడికే ఆమాత్రం అభిమానం ఉండదంటావా. సాటి మొగజాతిమీద!"

"ఆ జన్మిచ్చినవాడికేనా ఉండాలి...ఈలాటి అసమర్థుల్ని భూమ్మీద నడవనీయరాదన్న జ్ఞానం..."

ముక్కూ మూతీ తుడుచుకుంటూ రామాయమ్మ పాపం యింకా ఏమేమో వాపోతూనే ఉంది. చీమ కుట్టినట్లయినా చలించకుండానే నిలువునా మంచంమీద వ్రాలి నిద్రాణంలోపడి గుఱ్ఱు వెట్టసాగాడు రాఘవేంద్రం.

దూసుకుంటూ వచ్చింది ఒక్క తీవ్రమైన నిట్టూర్పు, రామాయమ్మ గుండెల్ని.

గంపగయ్యాళీ రామాయమ్మ అని తలపోస్తే నిజంగా పాపం మినహా ఒరిగేదేమీ లేదు.

పూర్వాశ్రమంలో రామాయమ్మ సాటిలేని వినయవతి! తండ్రి పరసన ముప్పొద్దులా కూర్చుని రామాయణ భాగవతాదులు ఆసాంతం పఠించి జీర్ణించుకున్న విద్యావతి. ఆయా సమయాల్లోనే పతివ్రతా శిరోమణులంతా, అంతో యింతో తమతమ ప్రభావాల్ని ఆ లేతమనసుపై రుద్దేశారు.

వినయవతీ, సహనవతీ అన్న కీర్తిని సముపార్జించుకున్న రామాయమ్మకు ఏదో యింత నీడున్న మారాజును చూసి కట్టబెట్టేశాడు, రామయమ్మ తండ్రి.

ముళ్ళు పడ్డంతవరకు...మొగుడంటే మానవమాత్రుడేకాక మరేమిటో అని తలపోయసాగింది. ఆ 'ఏమిటో' అంతా అత్తింటికి తరలివచ్చాక 'ప్రత్యక్ష దైవం'గా పరిణమించింది. అంతే...పాపం, ఆ పిచ్చికూన కాళ్ళు కడిగి బురద త్రాగడం మినహా అంతా చేసేసింది!

పరాత్పరుని పిలుపు విని అత్తా మామా సెలవు తీసుకున్నారు. వియోగభారంతో ఏ ఒక్కరూ క్రుంగిపోకుండా, ఒక్కమాసంలోనే.

'ప్రత్యక్ష దైవం' అసలు రంగు బయటపడింది. మరో మాసమైనా మళ్ళకుండానే వాడవాడంతా వచ్చి ఓనాడు వీధరుగుమీద విశ్రమించింది.

'వ్యవహారాల'కని చెప్పి సూర్యోదయమవకుండా బయటకు పోయిన రాఘవేంద్రం యింకా యింటికి తిరిగిరాలేదు.

అత్తా—మామా ఒక్కమాసంలోనే నిధనం పొందినందుకు కరుణాహృదయులు వీళ్ళంతా తమ్ము పరామర్శించడానికి వచ్చారనుకుంది పాపం, రామాయమ్మ.

"అబ్బే, కాదమ్మా—" అన్నట్లుగా ఉన్నాయి వాళ్ళ ముఖాలూ. "మరి—?" అనుకుంటూ ఎంతసేపో గడిపింది.

యుగాలే నిముషాలై పరువు లెత్తుతున్నాయా, లేక నిముషాలే యుగాల్లా వేధిస్తూన్నాయా యిదమిత్థంగా తేల్చుకోలేకపోయింది. పెనిమిటిరాడూ... వీళ్ళు పోరూ!

"సిగ్గులజ్జా లేకపోతే సరి పాడుమనుషులకి... ఒంటరిగా ఆడకూతురు యింట్లో మసలుతూంటే తగుదునమ్మా అని అరుగులమీద బైఠాయించడానికి!" అని పళ్ళుకొరుకుతూపోయి సంజదీపం వెలిగించి కళ్ళకద్దుకుంది.

కూర్చుని కూర్చుని వాళ్ళు సైతం పాపం విసిగిపోయారు.

"సరే. మేం మరి వస్తామమ్మాయీ. అతగాడు రాగానే మరిచిపోకుండా, ఆ ఋణాల సంగతి తేల్చుకునేటందుకే మేం వచ్చామని చెప్పి పంపించు." అంటూ ఓ పెద్ద మనిషి లేచి నుంచున్నాడు. ఉసూరుమంటూ మిగిలినవాళ్ళుకూడా భారంగా శ్వాస విడుస్తూ అరుగులు దిగి ఆయన ననుసరించారు.

ఋ...ణా...ల సం...గ...తి !!!

—రామాయమ్మ స్థితి వర్ణించడానికి మరి చాలా పాండిత్యం కావాలి.

తడబడుతూ, తలుపు ఒకింత ఓరచేసుకుని, "ఇ...ఇ...ఎవి ఋణాల...సం...గ...తం...డీ??" అంది వణికేస్వరాన. కాళ్ళు స్వాధీనం తప్పిపోతున్నాయి ... పరపురుషులతో మాట్లాడినపాపాన పోలేదెప్పుడు. పుట్టాక అసలు 'ఋణం' అంటే ఫలానా అని ఎరుగనైనా ఎరుగదు పాపం!

ఎట్లాగో ఈ స్వరం యిందాకటి పెద్ద మనిషి చెవిలో దూరింది. ముందడుగు వేస్తున్న వాడల్లా సావధానంగా వెనక్కు తిరిగి చూస్తూ..."ఆడవాళ్ళు, నీకెందుకమ్మా ఈ వ్యవహారాలు...మేమూ మేమూ చూసుకుంటాంలే—" అంటూ సెలవు తీసుకున్నాడు.

—అక్షరాలా అట్లాగే చూసుకున్నారు, వాళ్లూ వాళ్ళూను. నాలుగైదు రోజులు గడిచిపోయాయి.

"మరేం చేద్దాం—" అన్నాడు రాఘవేంద్రం. తాపీగా ఆ తర్వాత.

"అంటే—" అంది అర్థంకాక, అయోమయంగా రామాయమ్మ.

ఈ నాలుగైదు రోజుల్లోనూ మునుపొచ్చిన ఆ సామీలనుగురించి తానే ఏమీ అడగలేదు రామాయమ్మ.

"అంతే మరి!" అన్నాడు రాఘవేంద్రం, అంతా విశదీకరించాక.

అంతా విశదీకరించాడు. ఒట్టుకు ఒక్క విషయం దాచలేదు !!

"అయ్యో నా బిడ్డలో..." అని రోదిస్తూ నిద్రిస్తున్న పసిపాపల్ని లేవదీసి గుండెలకు హత్తుకుంది గాఢంగా.

నమిలి మింగేలా చూసింది భర్తవేపు, ఆ ఆవేశంలోనే, ఓ క్షణం.

ఒక్క క్షణం మాత్రమే. తదుత్తరక్షణంలోనే ఎవరో కోటి కంఠాలతో తన చెవులో ఊదారు గాబోలు..."పతియే ప్రత్యక్ష దైవం!" అని.

"మీరే చెప్పండి—"అంటూ, తన క్షణికావేశాన్ని స్మరించుకుని పశ్చాత్తాపంతో క్రుంగిపోయింది పాతాళానికి.

ప్రాణేశ్వరుడు నిరాధారంగా నిలబడి చేతులు దులుపుకోవడం చూస్తూండగానే లోకం తీరుతెన్నులు యథాతథంగా ఆమె కవగాహన కొసాగాయి. లోకం తాను అనుకుంటూన్నట్లు—ఉగ్గూ పాలూ మారాలు లేకుండా వేళకు త్రాగి బుద్ధిగా ఆడుకునే మంచి బాలుడిలా—సంచరించటం లేదు. ఇన్నాళ్లుగా తనకు తెలిసిన లోకం కాదిది. తనకు తెలిసిన మనుషులు కారు వీళ్లు. ఆటలపాటల పేరిట ఆస్తులు దోచుకుంటారా లేకపోతే యింత అమానుషంగా! మహా నరకం ఓటున్నదని వీళ్ళ పెద్దలెపుడూ వీళ్ళకు వర్ణించి చెప్పలేదా ?

రామాయమ్మ రామాయమ్మలా లేదు.

క్రమంగా అర్థం కాజొచ్చింది లోకం తప్పు కాదదిఅనీ, లోకం ఎప్పుడూ తన కృత్రిమ స్వభావాలతో అచంచలంగా యిట్లాగే ఉంటోందనీనీ. లోపమంతా చంచలస్వభావుడూ ముందుచూపులేనివాడూ అయిన తన భర్తదేననీని.

ఈ వేదన అంతా రోజులు గడుస్తున్నకొద్దీ అగ్నిపర్వతంలా తనలో పేరుకుపోయింది. లోకంలో ఉన్న సహనాన్నే ఎరువుతెచ్చుకున్నట్లుగా కళ్ళు మూసుకుని అంతా భరిస్తూవచ్చింది. కాలక్రమాన పసుపూ—కుంకం పేరుచెప్పి తన పుట్టింటివారు ముట్టజెప్పిందికూడా కరగడం ప్రారంభించాక, ముందు జాగ్రత్తకోసమైనా తాను కొంచెం ఓంకంగా నిలబడి అవసర పరిస్థితులు సంక్రమిస్తే తాత్కాలికంగా అవధులను సైతం అధిగమించాలని కఠోరంగా సంకల్పించుకుంది.

ఆ అవసరం రానేవచ్చిందీనాడు. తాను కూడా నీళ్లు కారిపోకుండా నిలబడి 'నీవా—నేనా' అని సవాలుచేసింది. ఆత్మీయమైన దివ్యప్రబోధాలను పసికూనల ముహాలు చూసి పెడచెవిని పెడుతూ, కిమ్మనకుండా పెనిమిటి 'నీ వెందుకూ...యింతేగదా... నేను చూసుకుంటాలే—' అన్న ధోరణిలో చనిపోవడానికి సంసిద్ధుడవడంతో, త్రొక్కి ఉంచిన సంస్కారం అంతా వెయ్యి ఏనుగుల బలంతో విజృంభించి భర్తను బ్రతికించుకునేలా చేసింది.

భవిష్యత్తును పొందుపరచడానికి పైన భగవంతుడు లేడా ? అందుకోసం మూర్ఖురాలై క్రూరంగా తాను పెనిమిటినే బలి పెడుతుందా...భగవంతునిపైనే భారంవేసి నిద్రిస్తూన్న రాఘవేంద్రానికి కోటి నమస్కారాలు చేసింది రామాయమ్మ! పాపం...!!

* * *

కండక్టర్ కంగారు పడుతున్నాడు. కొద్దిగా నుత్తునుంచీ కోలుకుని, ముందు కూర్చున్న డ్రైవర్ ముఖకవళికలు ప్రయాణికులకు అవుపించటం లేదు. ప్రార్థించే ఆ దీనులపట్ల భగవంతుని దయ ఎంత పరిమాణంలో ప్రసరింపనున్నదో రానున్న క్షణాలే విశదం చేయాలి!